

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 13 mart 2024-cü il №19 (2830) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin Azərbaycana dövlət səfəri

Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev martin 11-də Fəxri xiyabanda Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin xatirəsini ehtiramla yad edib, məzənə öünüə əklil qoyub.

Ali qonaq görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın da xatirəsini anıb, məzəni üzərinə tər çiçəklər düzüb.

* * *

Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev martin 11-də Şəhidlər xiyabanını ziyarət edib.

Prezident Kasım-Jomart Tokayev Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizədə canların dan keçmiş qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsini ehtiramla yad edib, "Əbədi məşəl" abidəsinin önüne əklil qoyub.

Sonda Bakının en hündür nöqtəsindən paytaxtımızın mənzərəsini seyr edən ali qonağa Şəhidlər xiyabanının tərəxi və şəhərdə görülən abadlıq-quruculuq işləri barədə məlumat verilib.

* * *

Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev martin 11-də Azərbaycan Respublikasına dövlət səfərinə gəlib.

Hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalğalandığı Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda ali qonağın şərəfinə fəxri qaroval dəstəsi düzülüb.

Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevi hava limanında Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin birinci müavini Yaqub Eyyubov, xariçi işlər nazirinin müavini Samir Şərifov və digər rəsmi şəxslər qarşılıqlılar.

* * *

Azərbaycan Respublikasına dövlət səfərinə gələn Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin martin 11-də rəsmi qarşılıqlı mərasimi olub.

Hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalğalandığı meydanda Qazaxıstan Prezidentinin şərəfinə fəxri qaroval dəstəsi düzülüb.

Azərbaycan Prezidenti

İlham Əliyev Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevi qarşılıqlı.

Fəxri qaroval dəstəsinin rəisi Qazaxıstan Prezidentinə raport verib.

President Kasım-Jomart Tokayev Azərbaycan əsgərləri salamlayıb.

Dövlət başçıları fəxri qaroval dəstəsinin qarşısından keçiblər.

Qazaxıstan Respublikasının və Azərbaycan Respublikasının Dövlət himnləri səslendirilib.

Azərbaycan nümayəndə heyeti Qazaxıstan Prezidentinə, Qazaxıstan nümayəndə heyeti isə Azərbaycan Prezidentinə təqdim olunub.

Fəxri qaroval dəstəsi hərbi marsın sədaları altında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin qarşısından keçib.

Dövlət başçıları rəsmi foto çəkdiirlər.

* * *

Martin 11-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev ilə məhdud tərkibdə görüşü olub.

* * *

Martin 11-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin iştirakı ilə Azərbaycan-Qazaxistən Ali Dövlətlərarası Şuranın birinci iclası keçirilib.

Iclada çıxış edən Azərbaycan Prezidenti İlham Əli-

yev deyib:

- Hörmətli Kasım-Jomart Kemeleviç.

Hörmətli qonaqlar.

Əziz dostlar.

Sizi Azərbaycanda bir daha səmimi-qəbdən salamlayıram. Biz indi çox maraqlı söhbət etdik, gündəliyin ikitərəfli və regional problemləkləri üzrə bir çox məsələleri müzakirə etdik. İndi Dövlətlərarası Şuranın birinci iclasına başlayıraq. Şuranın yaradılması qərarı özlüyüdə tarixidir. Bu, münasibətlərimizin yüksək səviyyəsini və hər iki tərəfin qarşılıqlı eməkdaşlıq potensialının möhkəmləndirilməsi istəyini bir daha sübut edir. Hesab edirik ki, səfərin nəticələri və Dövlətlərarası Şuranın iclası bir çox hallarda münasibətlərimizin gələcək gündəliyin müyyən edəcək.

Qazaxıstan və Azərbaycan iki qardaş dövlətdir. Xalqlarımız ictimai-siyasi formasiyadan asılı olmayaq, uzun əsrler boyu süh, qardaşlıq, eməkdaşlıq şəraitində yaşayır. İki müstəqil dövlət olaraq isə artıq 30 ildən çoxdur ki, həm bəyənləxalq strukturlarda, həm də ikitərəfli formatda fəal qarşılıqlı fealiyyət göstərir. Son vaxtlar qarşılıqlı səfərlərimizin dinamikası çox illüstrativdir və bu, münasibətlərə yeni dinamizm veriləcək.

Qazaxıstanın uğurları bizi sevindirir. Sizi və bütün qardaş Qazaxıstan xalqını səzial-iqtisadi inkişafda, innovativ tərəqqidə çox böyük nailiyətlər münasibətilə təbrik etmək istədim. Qazaxıstanın iqtisadi inkişafı və ümumi daxili məhsulun artması düzgün və düşünülmüş iqtisadi siya-

sətdən xəber verir. Həmçinin Sizin ölkənin modernləşdirilməsinə, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsinə yönəlmış və artdıq bir çox nailiyyətlərin əldə edildiyi islahatlarınızı tam dəstəkləyirik.

Bu gün regional problemtika məsələlərini ətraflı müzakirə etdik. Mən Kasım-Jomart Kemeleviçə Azərbaycan ilə Ermənistən arasında sülh danışıqları prosesi haqqında məlumat verdim və ümidi və olduğumu bildirdim ki, bu proses sülh sazişinin imzalanması, tariximizin bu ağır və qara səhifəsinin əvvələşməsi ilə başa çatacaq.

Həmçinin bizi birləşdirən laiyihələrdən də ətraflı danışdıq. Mən Qazaxıstan Prezidentinə Qarabağın bərpasında göstərilən qardaş kömeyinə, məhz qazax xalqının Azərbaycan xalqına hədiyyəsi və Prezident Tokayevin təşəbbüsü olan Füzuli şəhərindəki Kurmanqazı adına Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzinə görə təşəkkürümüz bildirdim. Sabah biz dostluğumuzun da mərkəzi olacaq bu Mərkəzin açılışını edəcəyik.

Azərbaycanın suverenliyinin bərpası məsələsində həmşərlik sözlərinə görə minnətdarıq. Əlbəttə, zənnimcə, Azərbaycanda hamı bilir ki, Qazaxıstan bizim etibarlı dos-tumuz və müttəfiqimizdir.

Bugünkü gündəliyimizdə çoxlu mövzular var. Nəqliyat-logistika, energetika, rəqəmsallaşma, humanitar eməkdaşlıq sahələrində məsələləri aydınlaşdırmaq üçün nümayəndə heyətinin üzvlərinə söz verəcəyik. Bütün isti-

qəmetlər üzrə işlər uğurla aparılır. Bu yaxınlarda Astanada keçirilmiş Hökumətlər-arası Komissiyanın icası Sizin dövlət səferinə hazırlı xarakteri daşıyır. Bu səfəri məzmunca zənginləşdirmək və sonradan onların reallaşdırılmasına nəzərəti asanlaşdırmaq üçün ona çox ciddi hazırlanmışdır. Zənnimcə, biz müvafiq tapşırıqlar verəcəyik və razılışmalarımızın necə həyata keçirilməsi haqqında müntəzəm məlumat alacaqıq.

Hörmətli Kasım-Jomart Kemeleviç, bir daha xoş gelmişiniz. Sizi Azərbaycanda görməyimə çok şadam.

* * *

Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev deyib:

- İlham Heydər oğlu, Qazaxıstanın ünvanına xoş sözər söylədiyinə görə Sizə təşəkkür edirəm. Əvvəlcə, istərdim ki, bize göstərilən qonaqpərvəliyə görə səmimi minnədarlığı bildirim və fürsətdən istifade edərək, Sizi prezident seçkilərində çox böyük inamlı qəlebə münasibətə bir daha təbrik edim. Bu qəlebə yüksək etimadın, Sizin strateji kursunuza ümumxalq dəstəyinin göstəricisidir. Siz Azərbaycan xalqının hər kes tərəfindən qəbul olunan lideriniz və Sizi beynəlxalq arenada məhz bu cür qəbul edirlər.

Eyni zamanda, Sizin də doğru qeyd etdiyiniz kimi, Azərbaycanın tarixi Qəlebəsinə, öz əraziləri ilə bağlı suverenliyinin bərpa olunmasına səmimi-qəbdən sevinirik. Bu Qəlebə mahiyyət etibarilə tarixidir və şübhəsiz ki, hem Azərbaycanın, hem də ümumdünya tarixinin salnaməsinin səhifələrinə daxil olacaq.

Qazaxıstan-Azərbaycan münasibətlərinə gəldikdə, biz ilk dəfədir ki, Ali Dövlətlərarası Şuranın iclasını keçiririk. Ümumilikdə, bu da tarixi hadisədir. Elə indicə biz iqtisadi-ticari və investisiya eməkdaşlığı və şəhərəşəhərətərəfli təşəkkürümüz bildirdim. Sabah biz dostluğumuzun da mərkəzi olacaq bu Mərkəzin açılışını edəcəyik. Azərbaycanın suverenliyinin bərpası məsələsində həmşərlik sözlərinə görə minnətdarıq. Əlbəttə, zənnimcə, Azərbaycanda hamı bilir ki, Qazaxıstan bizim etibarlı dos-tumuz və müttəfiqimizdir. Bugünkü gündəliyimizdə çoxlu mövzular var. Nəqliyat-logistika, energetika, rəqəmsallaşma, humanitar eməkdaşlıq sahələrində məsələləri aydınlaşdırmaq üçün nümayəndə heyətinin üzvlərinə söz verəcəyik. Bütün isti-

(Ardı 2-ci səhifədə)

Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin Azərbaycana dövlət səfəri

(Əvvəl 1-ci səhifədə)

Əməkdaşlığın və qarşılıqlı fəaliyyətin, təmasların səviyəsi kifayət qədər yüksəkdir. Bu gün Sizin Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının sammitində, Mərkəzi Asiya Dövlətləri liderlərinin Məşvərət görüşündə iştirakınızın nəzərdə tutulduğu və ya planlaşdırıldığı barədə danışdıq.

Türk Dövlətləri Təşkilati liderlərinin qeyri-rəsmi sammitində iştirak etmeyimlə bağlı dəvəti böyük ümidi və minnətdarlıqla qəbul edirəm. Əlbətə, COP29 sammiti - bu da ümumilikde Azərbaycan dövlətinin və onun diplomatiyasının tarixi nailiyətidir. Sammit mövcud iqlim problemlərinin nizamlanması nöqtəyi-nəzərindən, həm də məhz bu sahədə global əməkdaşlıq baxımından birinci dərəcəli əhəmiyyətə malikdir. Şübhəsiz ki, Bakı bu vəzifənin öhdəsində gələcəkdir. Biz Dubayda keçirilən COP28 sammitində iştirak etdik və gördük ki, bu, həqiqətən çox mühüm forumdur. Sevinirik ki, belə mühüm global forumun keçirilməsi məkanı qismində məhz Bakı seçilib.

Biz Qazaxıstanın və Azərbaycanın Xəzər dənizi üzrə qonşu dövlətlər olması və bunun, təbii ki, qarşılıqlı münasibətlərimizə xüsusi xarakter vermesi barədə danışdıq. 2020-ci ildən Qazaxıstan və Azərbaycan arasında əmtəə dövriyyəsi beş dəfə artıb. Əl-

daşlıq edirik. İster Birleşmiş Milətlər Təşkilatında, yaxud başqa beynəlxalq təşkilatlarda nümayəndə heyətlərimiz uğurlu qarşılıqlı fəaliyyət göstərirler. Zənnimcə, bu xətt davam edəcəkdir.

Müqəddəs şəhərlər olan Türkistan və Şuşa, həmçinin

Uralsk və Mingəçevir, Şimkent və Gəncə arasında qarşılıq münasibətlərini müsbət nöqtəyi-nəzərdən qeyd etmək istəyirəm.

Umumilikdə, mən ölkələrimiz arasında mədəni əlaqələrə də böyük diqqət yetirəm. Bu, xalqlarımızın yaxınlaşması nöqtəyi-nəzərindən olduqca vacibdir. Sumqayıt şəhərində Axmet Baytursınovun xatirəsinin əbədiləşdirilməsi və onun adına küçənin açılışı,

bəttə, mütləq rəqəmlər o qədər də böyük təəssürat yaratmaya bilər. Bu sahədə işlər davam etdirilməlidir. Ölkələrimiz böyük iqtisadi potensiala malikdir və düşünürəm ki, növbəti uğurlar çox da uzaqda deyil. Biz bu gün nəqliyyat və logistikadan tutmuş rəqəmsallaşma məsələlərinə qədər, hələ neft və qaz və digərlərini demirəm, müxtəlif məsələlərdən danışdıq.

Məmmunum ki, biz beynəlxalq arenada da uğurla əmək-

Astanada Heydər Əliyevin adının əbədiləşdirilməsi də ölkələrimiz üçün əlamətdar olub, təşəkkür edirik.

Ötən il Azərbaycanda Mədəniyyət Günləri böyük uğurla keçirildi və Sizin də dediyiniz kimi, sabah Füzuli şəhərində Kurmanqazı adına Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzinin açılışını edəcəyik. Bu da qarşılıqlı fəaliyyətimizin və əməkdaşlığımızın rəmzi olacaq.

Daha, necə deyərlər, əlavə ediləcək heç nə yoxdur, çünki

artıq, həqiqətən də, əməkdaşlığımızın gündəliyində mövcud olan bütün məsələlərdən danışdıq. Təklif edirəm ki, Şurənin iclasına başlayaqq.

Prezident İlham Əliyev:

- Kasıim-Jomart Kemeleviç, çox sağ olun. Gündəlikdə artıq bir neçə məsələmiz var. İqtisadi-ticari və investisiya əməkdaşlığının inkişafı, neft-qaz sahəsində əməkdaşlıq, bərpəolunan enerji mənbələri, nəqliyyat-logistika sahələrində, rəqəmsal kommunikasiyalar üzrə əməkdaşlıq, həmçinin mədəni-humanitar sahələrdə.

* * *

Martin 11-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasıim-Jomart Tokayev Çinin Sian terminalindən Bakının Abşeron stansiyasına konteyner qatarının gelişmiş mərasimi ni videobağıntı ilə izleyiblər.

Bununla yanaşı, Orta Dəhlizin inkişafı üçün birbaşa istehlakçılara yönəlmış rəqəmsal DTC platforması yaradılıb, Azərbaycan və Qazaxıstan dəmir yolları "Track and Trace" ("Təqib və izləmə") funksiyası vasitəsilə real vaxt rejimdə marşrut boyunca yüklerin izlənməsi sisteminə inqərasıya olunub. Vahid rəqəmsal ekosistemin yaradılması və inkişaf etdirilməsi Orta Dəhlizin şəffaflığını, cəlbədiciliyini getdikcə artırır.

Azərbaycan və Qazaxıstan dəmir yolları idarələrinin birgə səyləri sayesində 2024-cü ilde yükdəşimaların həcminin əhəmiyyətli dərəcədə artırılması planlaşdırılır. Cari ilin yanvar-fevral aylarında "Qazaxıstan Dəmir Yolları" Səhmdar Cəmiyyəti ilə "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti arasında yükdəşimaların həcmi 2023-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 25 faiz artaraq 539,5 min ton təşkil edib.

Xatırladaq ki, əvvəller Çin-dən Orta Dəhliz vasitəsilə yüklerin Qara dəniz limanlarına çatdırılması təxminən 53 gün çəkirdi, hazırda bu müddət 18 gün təşkil edir.

Ölkələrimiz arasında müxtəlif istiqamətlərdə nə qədər çox yük daşınarsa, əməkdaşlığımız o qədər inkişaf edəcək, Qazaxıstanla Azərbaycan beynəlxalq nəqliyyat daşımalarında daha böyük rol oynayacaqlar.

Bir daha Qazaxıstan və Azərbaycanı, həmçinin Çindəki tərəfdəşlərimizi bu əlamətdar hadisə münasibətə təbrik edirəm. Qatarın yolu açıq olsun.

* * *

Prezident Kasıim-Jomart Tokayev deyib:

- Hörmətli həmkarlar, sizin hamınızı böyük əhəmiyyətə malik olan bu əlamətdar hadisə münasibətə ürəkdən təb-

Aparıcı: Qatar gəldi. İcəzə verin, mərasimə başlayaqq.

Prezident İlham Əliyev deyib:

- Bu əlamətdar hadisə münasibətə nəqliyyatçıları təbrik etmək istəyirəm. Bu gün Qazaxıstan Prezidentinin Azərbaycana dövlət səfəri çərçivəsində nəqliyyat-logistika sektoruna aid məsələlər ətraflı müzakirə olundu. Qəbul etdiyimiz qərarlar mahiyətə bəzək mərasimini keçirilməsinə kömək edir. Bu gün Qazaxıstan və Azərbaycan bütün istiqamətlər, o cümlədən tranzit nəqliyyat sahəsində - konnektivliklə bağlı sahədə qarşılıqlı fəaliyyətin

rəmzi olacaq. Əslində, Avrasiya kontinenti nəqliyyat-logistika karkası formallaşdırıb. Hesab edirəm ki, bugünkü tədbir Qazaxıstan ilə Azərbaycan arasında qarşılıqlı fəaliyyət və əməkdaşlıq tarixinə qızıl hərflərlə yazılıcacaq. Qazaxıstan və Azərbaycan təbii strateji müttəfiq və əməkdaşlığın bütün sahələrində, əlbətə ki, nəqliyyat-logistika üzrə tərəfdəşlərlər. Bu gün danışıqlar əsnasında məhz təkçə bizim ölkələri deyil, həm də yaxınlıqdakı bir çox dövlətləri birləşdirən bu sahədən çox bəhs etdik.

(Ardı 3-cü səhifədə)

Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin Azərbaycana dövlət səfəri

(Əvvəl 2-ci səhifədə)

Fürsətdən istifadə edərək, xoş niyyətə və əməkdaşlığı görə Çin Xalq Respublikasının hökumətinə minnətdarlığımı ifadə etmək istərdim. Azərbaycanın hörməti Prezidenti İlham Heydər oğlu Əliyevin sözlərinə qoşuluram.

* * *

Martin 11-de Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin iştirakı ilə Azərbaycan-Qazaxıstan sənədlərinin imzalanması mərasimi olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev "Azərbaycan Respublikasının və Qazaxıstan Respublikasının Ali Dövlətlərərə Şurasının 1-ci iclasının Qərarı"ni imzalayıblar.

Azərbaycan Respublikasının Kiçik və Orta Biznesin İnkışafı Agentliyinin idarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov və Qazaxıstan Respublikasının "Damu" Sahibkarlığın İnkışafı Fonduñun idarə Heyətinin sədri Qauxar Buribayeva "Azərbaycan Respublikasının Kiçik və Orta Biznesin İnkışafı Agentliyi (KOBİA) ile "Damu" Sahibkarlığın İnkışafı Fondu" Şəhmdar Cəmiyyəti arasında Anlaşma Memorandumu"nu imzalayıblar.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyinin icraçı direktoru Əhməd İsmayılov və Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti yanında "Mərkəzi Kommunikasiyalar Xidməti"nin direktoru Askar Umarov "Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyi və Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti yanında "Mərkəzi Kommunikasiyalar Xidməti" Respublika Dövlət Müəssisəsi arasında Əməkdaşlığı dair Memorandum"u imzalayıblar.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkətinin prezidenti Rövşən Nəcəf və Qazaxıstan Respublikasının "KazMunayQaz" Milli Şirkəti"nin idarə Heyətinin sədri Maqzum Mirzaqalyiyev "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti ilə "KazMunayQaz" Milli Şirkəti" Şəhmdar Cəmiyyəti arasında Qazaxıstan neftinin alqı-satqısı sahəsində strateji əməkdaşlıq haqqında Memorandum"u və "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti ilə "KazMunayQaz" Milli Şirkəti" Şəhmdar Cəmiyyəti arasında Qaza-

xıstan neftinin Azərbaycan Respublikası ərazisindən tranzit edilən həcmərinin mərhələli artırılması haqqında Saziş"i imzalayıblar.

Azərbaycan Investisiya Holdinginin baş icraçı direktoru Ruslan Əlixanov və "Samruk Kazyna" Şəhmdar Cəmiyyətinin idarə Heyətinin sədri Nurlan Jakupov "Azərbaycan

Respublikasının rəqəmsal inkişaf, innovasiya və aerokosmik sənaye naziri Baqdat Musin "Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkışaf və Nəqliyyat Nazirliyi və Qazaxıstan Respublikasının Rəqəmsal İnkışaf, Innovasiyalar və Aerokosmik Sənaye Nazirliyi arasında kosmosun dinc məqsədlərə tədqiq edilməsi və istifadəsi sahəsində Anlaşma Memorandum"nu imzalayıblar.

Azərbaycan Respublikasının elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev və Qazaxıstan Respublikasının elm və ali təhsil naziri Sayasət Nurbek "3 aprel 2017-ci il tarixli Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi ilə Qazaxıstan Respublikasının Elm və Ali Təhsil Nazirliyi arasında təhsil sahəsində əməkdaşlıq haqqında Sazişə dəyişikliklər edilməsi haqqında Protokol"u imzalayıblar.

Azərbaycan Respublikasının rəqəmsal inkişaf və nəq-

Prezident İlham Əliyevin bəyanatı

- Hörmətli Kasım-Jomart Kemeleviç.

Hörmətli qonaqlar, xanımlar və cənablar.

Əziz qonağımız Qazaxıstan Prezidentini dövlət səfəri ilə qəbul etmək bizim üçün böyük şərəkdir. Kasım-Jomart Kemeleviç, xoş gəlmisiniz.

Bu gün qarşılıqlı fəaliyyətimizin möhkəmləndirilməsi sahəsində artıq görülmüş işlərlə etraflı diskussiyalar apardıq, həmcinin gələcək planlarımızı geniş müzakirə etdik. Bizim üçün qardaş ölkə, strateji tərəfdəş və müttəfiq olan Qazaxıstanın Prezidentinin dövlət səfərinə böyük əhəmiyyət veririk. Münasibətlərimizin dinamikası qarşılıqlı sefərlərimiz xronologiyasından aydın görünür. Son ilyarmız ərzində mən Qazaxistana dörd dəfə səfər etmişəm, həmcinin bu dövrə Qazaxıstan Prezidenti üçüncü dəfədir ki, ölkəmizə gəlir. Bu gün, eyni zamanda, fikir mübadiləsi çərçivəsində cari ilin sonuna dek qarşidakı səfərlərlə bağlı razılıq əldə etdik. Yəni, belə dənəmik qarşılıqlı fəaliyyət faktı özüyündə mənzerəni aydın göstərir. Biz təkcə mühüm iki-

layihənin reallaşdırılmasına qədər çox az vaxt keçib. Sabah biz birlikdə bizim keçmiş məcburi köçküն uşaqların təhsil alacağı, həmcinin dostluğumuzun və qardaşlığımızın mərkəzi olacaq bu mərkəzin açacağıq. Bu, Qazaxıstanın Azərbaycana qardaş köməyidir, bu, Qazaxıstanın Azərbaycana hədiyyəsidir və azad edilmiş ərazilərin bərpasına dəstəyidir.

Həmcinin ərazi bütövlüyüünü və suverenliyini bərpa etməkdə Azərbaycana göstərdiyi daimi dəstəyə görə Qazaxistana minnətdarıq. Bu gün Azərbaycan ilə Ermənistən arasında münasibətlərin normallaşdırılması məsələsini də etraflı müzakirə etdik. Mən həmkarımı danışıqlar prosesinin hazırlığı mərhələsi, sülh sazişinin imzalanması perspektivləri haqqında məlumat verdim. Azərbaycan bu məsələdə maraqlıdır və əslində, məhz Azərbaycan sülh sazişinə dair danışıqlar prosesinin əvvəlindən təşəbbüskar olub.

Bununla yanaşı, biz, həmcinin qarşılıqlı fəaliyyətin digər məsələlərini, o cümlədən beynəlxalq strukturlarda, ilk növbədə BMT və Türk Dövlətləri Təşkilatında birgə fəaliyyətimizi müzakirə etdik. Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində qarşılıqlı fəaliyyəti gələcəkdə də möhkəmləndirmeyin zəruri olmasına dair vahid fikrə gəldik. Çünkü bu təşkilat yaxın, dost, doğma ölkələri bir-ləşdirir, həmcinin böyük potensiala, en başlıcası inkişaf potensialına malikdir.

İkitərəfli gündəliyə gəldikdə, bu gün Ali Dövlətlərərə Şuranın birinci iclası çərçivəsində qarşılıqlı fəaliyyətimizin müxtəlif aspektləri etraflı müzakirə olunub. Qarşılıqlı iqtisadi-ticari fəaliyyət sahəsi böyük inkişaf potensialına malikdir. Nəqliyyat-tranzit məsələsi geniş müzakirə olunub, biz Qazaxistandan keçməklə Çin Xalq Respublikasından Azərbaycana qədər yol qət edən konteyner qatarının rəmzi qarşlanması mərasimində iştirak etmişik. Bu, Trans-Xəzər nəqliyyat dehлизinin artıq realliga çevriləməsi, onun özlüyündə böyük dərəcədə regional əməkdaşlığın səviyyəsini müəyyən etməsinin rəmzlərindən biridir, çünkü qonşularla yaxşı münasibət olmadan tranzit ölkə olmaq mümkün deyil. Belə olan halda həm Qazaxıstan, həm də Azərbaycan bu istiqamətdə regional əməkdaşlığı, qonşularla münasibətlərin möhkəmləndirilməsinə sadıqiyini nümayiş etdirir.

(Ardı 4-cü səhifədə)

Investisiya Holdingi və "Samruk Kazyna" Şəhmdar Cəmiyyəti arasında strateji tərəfdəşlik Sazişi"ni imzalayıblar.

Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət naziri Adil Kə-

rimli və Qazaxıstan Respublikasının mədəniyyət və informasiya naziri Aida Balayeva "Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi və Qazaxıstan Respublikasının Mədəniyyət və Informasiya Nazirliyi arasında 2024-2025-ci illər üçün Tədbirlər Planı"nı imzalayıblar.

Azərbaycan Respublikasının rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev və

Qazaxıstan Respublikasının Nəqliyyat Nazirliyi arasında dəniz gəmilerinin heyətinin ixtisas diplomlarının qarşılıqlı tanınması haqqında Saziş"i imzalayıblar.

* * *

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev mətbuatə bəyanatlarla çıxış ediblər.

Əvvəlcə dövlətimizin başçısı mətbuatə bəyanatla çıxış edib.

tərəfli qarşılıqlı fəaliyyət məsələlərini müzakirə etmirik, həmcinin regional problemləri, regionumuzda təhlükəsizlik sistemi ilə bağlı olan məsələlərə de toxunuruq.

İlk növbədə, istərdim ki, işğaldan azad olunmuş Füzuli şəhərində Kurmanqazı adına Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzinin inşasına dair təşəbbüsünə görə Kasım-Jomart Kemeleviç bir daha təşəkkürümüz bildirir. Bu, Prezidentin şəxsi qərarıdır və bu qərardan həmin

Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin Azərbaycana dövlət səfəri

(Əvvəli 3-cü səhifədə)

Kasim-Jomart Kemeleviçle bu gün apardığımız fikir mübadiləsi de göstərdi ki, biz de qonşularıq. Bizi təkcə Xəzər dənizi ayırır. Amma bu gün o da əngəl deyil, eksinə, Xəzər təkcə ölkələrimiz arasında yox, həm de bir çox ölkələr arasında körpüdür, çünki Trans-Xəzər nəqliyyat dəhlizi bu gün öz potensialını tam şəkildə açır. Hökumət üzvlərinin bir çox istiqamətlər üzrə geniş məruzələri dinlənildi.

Qarşılıqlı fəaliyyetimizin ve birge işimizin nəticələri, en başlıcası, gələcək planlarımız həqiqətən de böyükdür.

Həmcinin neft-qaz sahəsinde əməkdaşlıqla bağlı vəziyyət geniş təhlil edildi, yeni konkret layihələr müəyyənləşdirildi. Biz COP29 iqlim konfransına həzərlik məsələlərini müzakirə etdik və qazaxıstanlı qardaşlarımıza bu çox mühüm beynəlxalq konfransa hazırlıq və onun keçirilməsi çərçivəsində əməkdaşlıq teklif etdik. Həmcinin humanitar əməkdaşlıqla bağlı məsələlər müzakirə olundu. Hər bir istiqamət geniş sahədir. Hökumət üzvlərinin məruzələrini dinləyəndə əyani şəkildə əmin olduq ki, artıq çoxlu iş görülüb, həm mədəniyyət günləri, həm müxtəlif tədbirlər, həm de xalqlarımızın görkəmli nümayəndələrinin xatirəsinin anılması, nəqliyyat, energetika əməkdaşlığı layihələrinin praktiki həlli, "yaşlı" enerji sahəsinde əməkdaşlığın perspektivləri.

Biz paralel istiqamətlər üzrə irəliləyirik. Bu gün diskussiyalar çərçivəsində qeyd edildi ki, Trans-Xəzər nəqliyyat marşrutunu meydana, deyərdim ki, dünya nəqliyyat-logistika spektrinə çıxaran indiki geosiyasi şərait möhkəm bazaaya malikdir. Çünkü həm Qazaxıstanda, həm de Azərbaycanda əvvəlki illərdə bu sahəyə böyük investisiyalar yatırıldı. Zəngin təbii ehtiyatlara malik olmağımıza baxmayaraq, biz nəqliyyat infrastrukturumuzun bu gün beynəlxalq standartlara tam uyğun gəlməsinə çalışdıq və buna nail olduq. Həm Qazaxıstanda, həm de Azərbaycanda dəmir yolları, aeroportlar, avtomobil yolları, dəniz limanları daxil olmaqla, irimiqyaslı nəqliyyat layihələri həyata keçirildi. Bu gün burlara həmişəkindən daha çox ehtiyac var. Bu, bizi bir daha əmin edir ki, bütün işləri vaxtında görmək və yaxın perspektivdən bir az uzağa baxmaq lazımdır. Yalnız belə olan təqdirdə uğur qazanmaq

mümkündür. Ona görə de əger bu gün nəqliyyat infrastrukturuna investisiya qoymağa başlasaydıq, yəqin ki, indi həmin potensiala malik olmaq üçün onilliklər lazım gelərdi. Indi bu bünövrə üzərində biz nəqliyyat-tranzit imkanlarımızın, həm limanların, dəmir yollarının, həm de sinergiya yaradılmasının, vahid nəqliyyat kompleksinin qurulmasının genişləndirilməsini planlaşdırıq. Bu kompleksdə rəqəmsallaşma ilə bağlı layihələr de dəsteklənəcək. Bu məsələlərdə biz paralel istiqamətlər üzrə hərəkət edirik. Həm Qazaxıstanda, həm de Azərbaycanda bu sahəyə çox böyük diqqət yetirilir.

Mən həmkarımı Qazaxıstanın sosial-iqtisadi inkişafda, iqtisadiyyatın davamlı artmasına, beynəlxalq məsələlərdə nüfuzunun daim yüksəlməsində əldə olunan nailiyətlərə görə təbrik etdim. Bu, bizim üçün çox mühüm dür, qardaş xalqla qürur duyuruq. Çünkü bu gün Qazaxistan beynəlxalq arenada müdrik siyaset, düzgün seçilmiş strategiya və dövlətin inkişafına yönəlmüş dəqiq, ölçülüb-biçilmiş addımlar, həmcinin beynəlxalq arenada qarşılıqlı fəaliyyət sayesində çox böyük nüfuzlu malikdir. Biz buna ürkədən sevinirik. Qazaxıstanla hər səfərdə dəyişikliklərin şahidi olursan. Mən Kasim-Jomart Kemeleviçə dedim ki, müasir, gözəl megapolis olan Astananın salınması dünya tarixinde nadir nümunələrdən biridir. Mənim hər səfərimdə, - artıq dediyim kimi, son ilyarında dörd dəfə orada olmuşam, - inkişafın şahidi oluram. Bütün bunlar Prezident Tokayevin öz xalqının, dövlətinin rəfahı namine və dostlarının sevincinə səbəb olan islahatları əks etdirir. Biz münasibətlərimizi daha böyük məzmunla zənginləşdirmek üçün səmimi səyərlər göstəririk. Dövlət səfəri münasibətlərin ən yüksək səviyyədə nümayişdir. Səfərə hazırlıq çərçivəsində onu ciddi məzmunla zənginləşdirməyə çalışırdıq.

Bu yaxınlarda Astanada hökumətlərarası komissiyanın icası keçirildi, sənədlər hazırlanı, nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə ancaq sənədlərin bir hissəsi imzalandı, digərləri işguzzar qaydada imzalanır. Gündəlik həqiqətən de genişdir, en başlıcası konkret nəticeləre istiqamətlənib.

Dəvətimi qəbul etdiyi və Azərbaycana gəldiyi üçün Qazaxıstan Prezidentinə bir

daha təşəkkürümüz bildirmək istəyirəm. Artıq dediyim kimi, bu dialoqu daim saxlamaq və qərara gəldiyimiz, imzaladıqlarımızı həyata keçirmək üçün komandaların bütün üzvlərinə daimi impuls vermək məqsədilə biz yaxın vaxtlarda yeni görüşlər keçirməyi razılaşdırırdıq.

Bir daha xoş gəlmisiniz.

* * *

Sonra Qazaxıstan Prezidenti mətbuatla bəyanatla çıxış edib.

Prezident Kasım-Jomart Tokayevin bəyanatı

- Hörmətli İlham Heydər oğlu, göstərilən qonaqpərvərliyə görə Sizə təşəkkürümüz bildirirəm.

Müqəddəs Azərbaycan torpağında olduğumuz ilk dəqiqliyən ev sahibinin səmimi münasibətini hiss etdik. Bu dövlət səfəri dövlətlərimiz arasında əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri nöqtəyi-nəzərindən çox mühüm dür. Görüdüyünüz kimi, mən çox böyük nümayəndə heyəti müşayiət edir. Bu, onu gösterir ki, biz belə mühüm tədbirin - qardaş Azərbaycana dövlət səfərinin bütün aspektlərinə geniş həzırlıq görmüşük.

Əvvəlcə, öz səfərimə qiyəmet vermək istərdim. Həqiqətən, səfər tam uğurlu oldu. Bu gün müvafiq sənədlərin, sazişlərin imzalanmasında iştirak etdik. Amma ən başlıcası odur ki, razılaşdırılmış kimi, hökumətlərin və digər müvafiq idarələrin səyərləri yüksək səviyyədə görüşlər zamanı əldə olunmuş bütün razılaşmaların tam şəkilde reallaşmasına yönəldiləcək.

Fürsətdən istifade edərək, - men artıq bunu Ali Dövlətlərə arası Şuranın birinci iclasında da söyləmişəm, - hörmətli İlham Heydər oğlu, Sizi bir dəha prezident seçkilerində çox inamlı qeləbə münasibətələ təbrik etmək istərdim. Bu, Azərbaycan xalqının Sizin strateji kursunuza tam dəstəyinin göstəricisidir. Heç şübhə etmirəm ki, belə mühüm ölkəyə bu prezidentlik fəaliyyətində də bütün sahələrdə - həm siyasetdə, həm de iqtisadiyyatda böyük uğurlar qazanılacaq.

Azərbaycan Sizin rəhbərliyinizlə böyük tarixi Qeləbə əldə edib. Bu, dövlət suverenliyinin bərpa olunmasıdır. Qazaxıstan xalqı bununla bağlı böyük sevinc hissi keçirib. Biz bu mövzuda danışmışıq. Mən Size təbrik məktubu ünvanlaşmışam. Zənnimcə, bu, uzun illər ərzində Sizin dövlət suverenliyinin bərpasına yönəlmüş və son nəticədə tarixi həqiqətin bərpası ilə neticələnən səyərlərinizin qanuna uyğun yekunudur.

Daha bir uğuru - qlobal iqlim konfransının keçirilməsini qeyd etmək istərdim. Bu mühüm tədbirin məhz Bakıda keçirilməsi faktı bir çox məqamlardan xəbər verir. Hər şədən əvvəl, Sizin ölkənizin sosial-iqtisadi inkişaf sahəsində,

həmcinin beynəlxalq arenada nailiyyətlərinin qəbul edilməsi amilidir. Həqiqətən, Azərbaycanın nüfuzu durmadan artır, bu, həm iqtisadiyyatda, həm de beynəlxalq siyasetdə baş verir. Əlbəttə, Qazaxıstan COP29-un müvafiq səviyyədə keçirilməsini dəstəkləyir və bu son məqsədə nail olmaq üçün lazımi səyərlər göstərəcəkdir. Hər halda mən Sizin dəvətinizlə həmin tədbirdə şəxsən iştirak etməyi planlaşdırıram.

Həqiqətən, son vaxtlar yüksək səviyyədə temaslar artıb və bu, çox müsbət məqamdır. Cari il də istisna olmayıacaq. Biz yüksək səviyyəli beynəlxalq tədbirlərdə iştirak etmək üçün Sizi azı iki dəfə Qazaxistanda gözləyirik. Mən özüm də Türk dövlətləri liderlərinin qeyri-rəsmi sammitində iştirak etmek üçün Azərbaycana yənidən sefər etməyi planlaşdırıram. Düşünürəm ki, bu təmaslar strateji tərəfdəşliyi və hətta Qazaxıstanla Azərbaycan arasında müttəfiqliyi möhkəmləndirmək üçün çox faydalıdır. Strateji tərəfdəşliq-dan danışdıqda, biz bunu sadəcə gözel ifadə və ya diplomatik nəzakət kimi qəbul etmirik. Əslində, əməkdaşlığımızın mahiyyəti qarşılıqlı fəaliyyətimizin strateji xarakterini ehtiva edir.

Bu gün Ali Dövlətlərə arası Şuranın birinci iclası əsnasında ele mühüm məsələlər müzakirə olundu ki, onların reallaşdırılması, nəzerdə tutulan planların yerinə yetirilməsi üzrə bu məsələlərin strateji istiqamətində danışmaq həqiqətən yerinə düşür.

Nəqliyyat-logistika sahəsi-ne göldikdə, bu gün qeyd etdik ki, hazırda dünyada məhz nəqliyyat-logistika imkanlarına çıxış uğrunda mübarizə keşkinləşir. Bu, strateji sahədir. Sevindirici haldır ki, həm Qazaxıstan, həm de Azərbaycan təbii tərəfdəşlər kimi bu sahədə six qarşılıqlı fəaliyyət göstərirler. Sian limanından Qazaxıstan ərazisindən Azərbaycana dəmir yolu marşrutu üzrə bugünkü mərasim də çox mətbəblərdən xəbər verir. Bu, həqiqətən çox mühüm tədbirdir və mənim dövlət səfərim zamanı keçirildi. Buna çox şadam.

Biz rəqəmsallaşma, sənəi intellektin yaradılması, Xəzərin dibi ilə optik-lif rabitə xəttinin qurulması sahələrində bir çox məqamlardan xəbər verir. Hər şədən əvvəl, Sizin ölkənizin sosial-iqtisadi inkişaf sahəsində,

dır. Zənnimcə, uğurlar çox da uzaqda deyil.

Strateji tərəfdəşliğimiznə mədəni-humanitar tərkibi üzrə əməkdaşlığını da xüsusi qeyd etmək istəyirəm. Bu, xalqlarımızın yaxınlaşması baxımından çox mühüm dür. Biz Azərbaycan tərəfinə Qazaxıstan mədəniyyəti günlərinin yüksək səviyyədə keçirilməsinə yaradılan lazımi şəraitə və səmimi qəbul görə minnətarıq. Biz də Azərbaycan mədəniyyət xadimlərini ölkəmizdə səbirsizliklə gözlayırıq və bu tədbirin uğurla keçəcəyi heç bir şübhə doğurmur, cünki Azərbaycan mədəniyyətinə maraq hər zaman vardır. Düzənli soylenək lazımdır ki, Qazaxıstan xalqı sizin mədəniyyətinizdən ötrü darıxbə və Azərbaycan mədəniyyət xadimlərini böyük məmənluqla qarşılayacaq.

Həmcinin çox mötəber təşkilatlarda qarşılıqlı fəaliyyəti xüsusi qeyd etmək istəyirəm. Bu, Birleşmiş Millətlər Təşkilatı, Türk Dövlətləri Təşkilatı, ATƏT, AQEM, SPECA, MDB kimi təşkilatlardır. Zənnimcə, bu, beynəlxalq qarşılıqlı fəaliyyətin çox böyük spektridir və sözügedən beynəlxalq əməkdaşlıq davam edəcək. Strateji tərəfdəşliq-dan danışırıqsa, bu da çox əhəmiyyətlidir.

Hörmətli Prezident İlham Heydər oğlu Əliyevə göstərilən qonaqpərvərliyə görə bir daha təşəkkür edirəm. Sizin torpağınızda özümüzü çox rahat hiss edirik. Gözəl Bakı şəhərinə Sizin dəvətinizlə böyük maraq və ümidi lərə gəldik. Indi isə, təbii ki, Qazaxistana qayıtdıqda dərhal müvafiq qərarlar qəbul edilməsinə başlayacaq və əldə olunmuş bütün razılaşmaların həyata keçirilməsi üçün lazımi səyərlər göstərəcəyik.

Təşəkkür edirəm.

* * *

Martin 11-də Bakıda, "Güllüstan" sarayında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin adından Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin şərafetine dövlət ziyanəti verilib.

Ziyafətdə Azərbaycanın və Qazaxıstanın müsiki əsərlərindən ibarət konsert programı təqdim olunub.

Müdafiə naziri “Baykar” şirkətinin texniki direktoru ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Türkiyə Respublikasına səfəri çərçivəsində qardaş ölkənin müdafiə sənayesi kompleksinə daxil olan "Baykar" şirkətinin texniki direktoru cənab Selçuk Bayraktar ilə görüşüb.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycan ilə Türkiye arasında olan dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bütün digər sahələrdə olduğu kimi, hərbi texniki sahədə də uğurla inkişaf etdiyi vurğulanıb, cari əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri və qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra məsələlər müzakirə olunub.

Sonda tərəflər arasında birgə tədqiqat, təkmilləşdirmə və istehsalata dair əməkdaşlıq müqaviləsi imzalanıb.

ƏÜO-nun aidiyəti üzrə ümumqoşun birləşmələri ilə komanda-qərargah təlimi keçirilib

me məntəqələrində təlimin rəhbərliyi tərəfindən müxtəlif müdaxilələrlə qərargahların fəaliyyəti qiymətləndirilib və hesabatların aparılma ardıcılığına, düzgünlüyüne və real şəraiti əks etdirməsinə köməklik göstərilib.

Təlimə cəlb olunan mexanikləşdirilmiş, tank, artilleriya, hava hücumundan müdafiə, Hərbi Hava Qüvvələri və xüsusi təyinatlı bölmələr verilmiş tapşırıqların öhdəsindən müvəffəqiyyətlə gələrək ümum-

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun aidiyəti üzrə ümumqoşun birləşmələri ilə 2024-cü tədris ilinin ilk ikitərəfli komanda-qərargah təlimi keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, komanda-qərargah təliminin birinci mərhələsi praktiki fəaliyyətlərə cəlb olunan bölmələrin müxtəlif vaxtlarda həyəcanlı şəhərətərəfli qaldırılaraq təlim rayonlarına çıxarılması ilə başlayıb.

Qoşunların səfərbərlik ehtiyatları ilə komplektləşdirilməsi üçün səxsi heyət və texnikaların qəbulu məntəqələri açıla-raq xüsusi ixtisaslar üzrə çağrılmış heyətin praktiki qəbulu həyata keçirilib. Açılmış mən-

təqələrdə müvafiq qeydiyyat aparıldıqdan sonra səxsi heyət həkim müayinəsindən keçirilib, silah və digər zəruri təminat növləri ilə təmin olunub.

Təlimdə əsas diqqət düşmənin radioelektron vasitələrinin güclü təsiri altında ümumqoşun, eləcə də tabeliya verilən və dəstekləyən bölmələrin qısa müddədə gizli olaraq müxtəlif dərəcəli döyüşə hazırlıma vəziyyətinə gətirilib, düşmənin təxribat-diversiya fəaliyyətinin qarşısını alıb, qəfil fəaliyyətlərinə imkan vermədən preventiv zərbələrlə hücum əzmini qırmağa yönəldilib.

Stasionar və səhra idarəet-

teqələrdə müvafiq qeydiyyat aparıldıqdan sonra səxsi heyət həkim müayinəsindən keçirilib, silah və digər zəruri təminat növləri ilə təmin olunub.

Təlimin gedişində xüsusi təyinatlı bölmələrin vasitəsi ilə vizual müşahidə aparılıb, şərti düşmənin döyüş mövqeləri və yaxın dərinlikdəki vacib obyektləri qiymətləndirilib. Verilən döyüş tapşırığına əsasən, xüsusi təyinatlılar tərəfindən şərti düşmənin müdafiəsinin ön xəttində yerləşən döyüş mövqelərinə və komanda-idarəetmə məntəqəsinə basqınlar keçirilib.

Xüsusi təyinatlı bölmələr mövqeləri və vacib obyektləri əla keçirdikdən sonra yaxın-

laşma yollarında şərti düşmənin ehtiyatlarına pulsular qu-

raraq məhv ediblər.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun Təlim-Tədris Mərkəzinin simulyasiya mərkəzində komandir və qərargahların ya-

ranmış şəraite uyğun qərarları

dinləniləndikdən sonra ikitərəfli

təlimə onlayn rejimdə start ve-

rilib.

Yekunda aidiyəti üzrə təlimə cəlb olunmuş bölmələr tərəfindən icra edilmiş fəaliyyətlərin təhlili aparılıb, çatışmazlıqlar qeyd olunub, mövcud problemlərin həlli istiqamətində və qazanılan təcrübələrin növbəti təlimlərdə tətbiq edilməsi barədə müvafiq tapşırıqlar verilib.

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsi

(İctimai-siyasi hazırlıq dərsinin qrup rəhbərinə kömək)

Suallar:

1. "Kitabi-Dədə Qorqud" Azərbaycan xalqının milli qəhrəmanlıq abidəsidir.

2. Koroğlu Azərbaycan xalqının qəhrəmanıdır.

"Kitabi-Dədə Qorqud" Azərbaycan xalqının milli qəhrəmanlıq abidəsidir

Azərbaycan mədəniyyətinin ulu qaynağı olan "Kitabi-Dədə Qorqud" tekce öz yaranlığı çağda deyil, eyni zamanda, müasir dövrümüzde də milli mənəviyyatımızın, ədəbiyyat ve incəsənetimizin ideya bünövrəsi olaraq qalır. Azərbaycan tarixinin bütün milli-mənəvi dəyərlərini özündə cəmləşdirən bu ulu abidə ele bir enerji menbəyidir ki, çağdaş milli mənəviyyat və mədəniyyət tariximizi onszu təsəvvür etmək mümkün deyildir. "Kitabi-Dədə Qorqud"un milli tariximizdə keçmiş və bugünkü rolunu müdrikcəsinə "Milli varlığımızın mötəbər qaynağı" kimi seviyyələndirən Ulu Önder Heydər Əliyev deməmişdir. "Bizim zəngin tariximiz, qədim mədəniyyətimiz və milli mənəvi dəyərlərimiz "Kitabi-Dədə Qorqud" eposunda özəksini tapmışdır. Bu epos bizim milli sərvətimizdir və hər bir azərbaycanlı onunla haqları olaraq fəxr edə bilər. Dastanın məzmununu, mənasını, onun hər kəlməsini hər bir azərbaycanlı məktəbdən başlayaraq bilməlidir. Bu, bizim ana kitabımızdır və gənclik bu kitabı nə qədər dərinəndə bilsə, millətini, xalqını, Vətənini, müstəqil Azərbaycanı bir o qədər də çox sevəcəkdir".

Erkən orta əsrlərde (VI-XI əsrlər) Azərbaycanda baş verən ictimai-siyasi hadisələr öz bədii eksini şifahi və yazılı ədəbiyyatda tapmışdır. Həmin dövrdə şəhərlərdə və oturaq əhali arasında daha çox şehri nağillər və dini rəvayətlər yayıldığı halda, maldarlıqla məşgül olan əhali arasında aşiq yaradıcılığı inkişaf etmişdi. Ozanlar el-el, oymaq-oymaq gəzərək, xalq qəhrəmanlarının adına dastanlar qoşur və onları təbliğ edirdilər. Eyni zamanda, onlar xalqın məsləhətcisi, bilincisi hesab olunurdular. Ən məşhur ozanlar xalq hörmətə "dədə" adlandırdı. "Kitabi-Dədə Qorqud" oğuz türk tayfalarının dilində Dədə Qorqudun kitabı adlandırıldı.

Qədim oğuz türklərinin məişətini, etik-estetik düşüncələrini eks etdirən qəhrəmanlıq eposu bu günümüze şifahi və yazılı şəkildə gəlib çatmışdır. Azərbaycan qəhrəmanlıq eposunun böyük abidələrindən olan, Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində şifahi xalq yaradıcılığının ana dilinde qələmə alınmış ilk en böyük ədəbi abidəsi "Kitabi-Dədə Qorqud"dur. "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanları ilk dəfə elma məlum olmayan şəxs tərəfindən 1052-ci ildə qələmə alınmışdır. Dastan təxminən beş əsr şifahi təzahür dövrü yaşa-mış, bundan sonra XI əsrde yazıya alınmışdır. Dastanda bəhs edilən hadisələrin ərəb işğalından əvvəlki (V-VII əsrlər), müəyyən dövrün isə ərəb işğalı (VII-IX əsrlər) ərefəsinin, bəzi boyların ondan da xeyli əvvəl (V əsr) olmaları ehtimal edilir. Bu gün elmə məlum olan "Kitabi-Dədə Qorqud" əlyazmalarının Drezden, Vatikan və Berlin kitab-xanalarında saxlanılan nüsxələri məlumdur. Həmin əlyazmalarda oğuz bəylerinin bahadırlıq və cəngavərlik rəşadətlərini düzüb qoşan və milli yaddaşa köçürən Dədə Qorqudun peyğəmbərimiz Həzərəti Məhəmmədə (s.a.v.) bir dövrdə yaşadığı göstərilir.

"Kitabi-Dədə Qorqud" dastanında türk etnik qrupuna daxil olan oğuzların qəbile və tayfa münasibətləri dövrünün hadisələri, oğuz tayfalarının dövlətçilik və idarəcilik əmənələri, Vətən, torpaq uğrundakı vuruşları, sivil mədəniyyətə doğru tarixi inkişafı eks etdirilir. Dastanda təsvir olunan hadisələr xanlar xanı Bayandır xanın başçılıq etdiyi, iyirmi dördüncü sancığı (el, vilayet) birfəsdirən Oğuz dövlətindən tərəfan edir. Dövlətçilik düşüncəsi kontekstində yanaşmada "Kitabi-Dədə Qorqud" qəhrəmanlıq eposudur, özü də bir cəngaver, bir igid haqqında yox, bütöv bir xalqın qəhrəmanlığını özündə cəmləşdirən bir eposdur. Onun en böyük ideyası baş sərkərdən tutmuş böyükdən kiciyə kimi bütün qəhrəmanlarının doğma torpaqlarını qoru-

maq uğrunda canlarından keçməyə daim hazırlı olduqlarını göstərməkdir.

"Kitabi-Dədə Qorqud" həm də bizim etika kitabımız, əxlaq kodeksimizdir. Böyükən hörmət, ata-anaya məhəbbət, iman və etiqad, namus və qeyrət, ailəyə, torpağa, Vətənəna sədaqət - bu insani keyfiyyətlər, mənəvi məziiyyətlər Qorqud övladlarının qanına ana südü ilə, ata nəfəsi ilə birlikdə daxil olur və son mənzilə qəder de onlara birlikdə gedir. Dədə Qorqud dünyasındaki milli dəyərlər, stereotiplər, rituallar sistemi, əslində, hər bir azərbaycanlıın mentalitetində milli və ümumbaşarı dəyərlərin yerinin

sədi daşıyır. Qazan xan vuruş meydanında "qacan qovmur", "aman diləyəni öldürmür".

"Kitabi-Dədə Qorqud" varanlığı dövrün adət-ənənləri, köçəri həyat tərzi və s. haqqında tarixi-ətnocografik məlumatları ilə zengindir. Burada etik davranış normaları, ailəməsiş məsələləri özəksini tapmışdır: oğul ata sözünü iki eləmir, ağsaqqal qocaya, ağıbirçək qariya hörmətsizlik bağışlanılmaz, günah sayılır, yoldaşını döyüş meydanında qoyub qaçanlar amansız cəzalandırılır və s.

"Kitabi-Dədə Qorqud" eposunun qəhrəmanlıq ruhu qadın obrazlarında və onların davranışlarında da aydın görünür. Dastan-

birli olması ilə seçilir. Eyvaz səmimiliyi ilə dənilərin sevimli olur. Belli Əhməd təvəzükərliyi, Dəməriçəogluya isə səbiri və dözümlüyü ilə diqqəti cəlb edir.

Tədqiqatçı alimlər tərəfindən Azərbaycan və Gürcüstan fondlarında saxlanılan namələm müəlliflərin əlyazmalarında Koroğlunun ayrı-ayrı şer və qoşmaları aşkar edilmişdir. Koroğlunun silahdaşlarından ayrı-ayrı dəstə başçıları - Dəli Həsən, Giziroylu Mustafa bəy, Kosa Səfər, Tanritanıñaz, Abaza paşa, habelə dastandakı menfi personajların bir çoxu tarixdə yaşamış şəxslər hesab olunur. Bütün bunlar qəhrəman cəsarətini, xalq müdrikiyini, ədaləti özündə birləşdirən, nəğməkar, aşiq sənətinin bilicisi Koroğlunun real tarixi şəxsiyyət olduğunu deməye əsas verir.

Azərbaycanda "Koroğlu" dastanının ilk nəşri 1913-cü ilə təsadüf edir. Bundan başqa dastanın 1927, 1929, 1941, 1949, 1956, 1975, 1983 və 1997-ci il nəşrləri de mövcuddur.

Azərbaycanın torpaqlarına olduğu kimi, mədəniyyətinə də iddiyi olan ermənilər həttə "Koroğlu"nu da özünükü ləşdirmək kimi cəfəng xülyalarda olmuşlar. Tarixi bir faktdır ki, ötən əsrin 20-30-cu illərində Azərbaycanda fəaliyyət göstərən Tədqiq və Tətəbbə Cəmiyyəti xətti ilə aparılan ekspediyalar əsasında 1936-ci ildə eposun 20 qoldan ibarət yeri, daha mükəmməl nəşri çapa hazırlanmışdı. 1936-ci ilin dekabrında müstəntiq E.Qriqoryan tərəfindən həmin əlyazma Ermənistana, "mətn-də ermənilərdən oğurlanmış qollar üzə çıxarmaq üçün" rəyə göndərilmişdi. Sonralar həmin qolların bir çoxu ermənilərin düzəlişləri ilə erməni mətbuatında "azərbaycanca və erməniece çalıb-çağıran erməni aşiqlarından yazıya alınmış nümunələr" kimi nəşr edilmişdir. 1941-ci ildə isə İrvanda "Koroğlu"nun erməni variantı üzə çıxıb. Nəşrə öz söz yazan erməni tədqiqatçısı X.Samuelyan mətni xeyli teriflədikdən sonra fikrini qısa və laikonik ifade etmişdir: "...Erməni xalqının "Koroğlu" eposu yoxdur, bu, Azərbaycan aşiqlarının repertuarındakı dastandır". Göründüyü kimi, tarixən türk mədəniyyətinin mənimsəyib saxtalasdırmağın mahir ustası olan ermənilər "Koroğlu" eposunu özünükü ləşdirməkdə "düyüne düşmüsələr". Bu "düyü", əslində, eposun milli mahiyyəti ilə bağlıdır. Çünkü her bir epos onu yaradən xalqın milli həyat, milli düşüncə tərzinin güzgüsüdür, milli şururunu eks etdirir. Azərbaycan dastanı Azərbaycan xalqının milli şururunun məhsuludur və onu nə qədər saxtalasdırmaq istəsən, dastanın her bir poetik elementi, xüsusi dəstə başçılarından ən məşhuru Azərbaycan türkü Koroğlu idi. Rəvayətə görə, Koroğlunun əsi adı Rövşən olub. Həsən xan tərəfindən atası Ali kışının gözərinin çıxarılması Rövşənde zülmə və haqsızlığa qarşı dərin nifrat oyadır. O, haqsızlığı, ədalətsizliyə son qoymaq, məzumluların intiqamını almaq üçün qılınca sarılıb dağlara, Çənlibel (Gədəbəy rayonunun Qala-kənd ərazisi) qalasına çökilir. Ağa, bəy, xan zülmündə cana doymuş, xoşbəxt həyat arzusu ilə yaşıyan yoxsun gəncərin üz tutduğu Çənlibel azadlığın hökmü sürdüyü yurda, Rövşən isə Koroğluya əvrəlir.

Şifahi xalq ədəbiyyatında Koroğlunun adı ilə bağlı hadisələr əfsanələşdirilərək, özəksini "Koroğlu" dastanında tapmışdır. Dastanda Naxçıvan ərazisi, Salmas, Xoy Koroğlunun ən çox fəaliyyət göstərdiyi yerlərdəndir. Dastanın bir çox variantlarında Koroğlunun iqamətgahı olan Çənlibel qalasının Naxçıvanda və Makuda yerləşdiyi göstərilir. Koroğlu mərdliyi, ədaləti olmasıyla və igitliyi ilə xalq kütłələrinin hedəsiz məhəbbətini qazanmışdır. Koroğlunun başına yiğisan, ətrafında six birləşən dəli - silah yoldaşları üçün ümumi olan cəhətlər az deyildi; mərdlik, qorxmazlıq, haqqın, ədaletin tərəfinde durmaq, dostluqda sədaqəti olmaq, düşməne nifrat və s. onları birləşdirən cəhətlərdəndir. Bu igitləri bir-birindən fərqləndirən xüsusiyyətlər də çoxdur. Dəli Həsən təmkinli, təd-

Mövzu: Azərbaycan xalq eposlarında milli qəhrəmanlıq nümunələri ("Kitabi-Dədə Qorqud" və "Koroğlu" dastanları əsasında)

müəyyənləşdirilmesi də Dədə Qorqudu etik prinsiplərindən çıxış etməkə gerçəkləşir.

"Kitabi-Dədə Qorqud" Azərbaycan xalq ədəbiyyatının ən qədim yazılı abidəsidir. "Oğuz tayfaları" diliindən Dədə Qorqud kitabi" adlanan Dresden nüsxəsi bir müqəddime və 12 boydan Vatikan nüsxəsi isə eyni müqəddime və 6 boydan ibarətdir. Bu isə onu göstərir ki, hər iki nüsxə da-ha qədim bir nüsxədən köçürülmüşdür.

Qafqazda olmuş alim və seyyahlar "Kitabi-Dədə Qorqud"dan dəfələrlə bəhs etmişlər. Adam Oleari adlı seyyah 1638-ci ildə Dərbənddə azərbaycanlılardan Dədə Qorqud hekayələrini eşitdiyi, Qazan xanın arvadı Burla xatunun, eleca də Dədə Qorqudun özünün burada qəbirleri olduğunu göstərmişdir. Evliya Çələbi isə "Səyahətnamə"sinde Dərbənddə Dədə Qorqudun qəbələ olduğunu və şirvanlıların bu qəbələ böyük ehtiram və etiqad bəslədiklərini qeyd etmişdir.

Azərbaycan xalq bədii təfəkkürünün abidəsi olan "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanlarında xalq dilinin incəliklərindən, atalar sözlerindən, məsələlərindən məhərətə istifadə olunmuşdur. "Kitabi-Dədə Qorqud" Azərbaycan dilinin tarixini öyrənmək baxımından zəngin menbədir.

Dastanlı hadisələrin eksəriyyəti Dəmirqapı Dərbənd, Bərdə, Göyçə gölü, Gəncə, Dərəşəm, Əlincə, Qaradağ, Qaraçuq dağları və s. yerlərdə cərəyan edir. "Kitabi-Dədə Qorqud"da Dədə Qorqud bu dastanların yaradıcısı, həm də iştirakçısı kimi təqdim edilir. Bayat elindən çıxmış bu bilicinin oğuzun müşkül məsələlərini hell edərək gələcəkdən xəber verdiyi göstərilir. Azərbaycanda Dədə Qorqudun bütün əşyalara ad verəsi barədə rəvayət mövcuddur. "Kitabi-Dədə Qorqud" boyalarında da Dədə Qorqud şücaət göstərən igidlərə ad qoyur, çətin zamanlarda xalqın köməyinə gəlir, műdrilik məsləhətləri ilə onlara yol göstərir.

"Kitabi-Dədə Qorqud" boyaları müxtəlif hadisələrdən və ayrı-ayrı oğuz igidlərinin qəhrəmanlıqından bəhs etə də, onlar bir-biri ilə bağlı olub vahid dastan təsiri bağışlayır. Dastanlarda oğuzun yaşı (Qazan xan, Dirse xan, Qazılıq Qoca, Bekil, Baybecan, Aruz, Qaragüne) və gənc (Beyrək, Uruz, Basat, Yeynək, Qarabudaq, Əmrən, Səgrek, Büğac) nəslə mənsub qəhrəmanlarından söhbət açılır. Qəhrəmanlıq ruhu abidənin əsas qayəsini təskil edir. Dastanlarda igidlər yalnız öz şücaəti ilə ad-sən qazanırlar. Qəhrəmanlıq göstərməyən cavanlara ad verilmir.

"Kitabi-Dədə Qorqud"un qəhrəmanlıq ruhu Vətən məhəbbəti ilə ayılmaz vəhdətdərdir. Oğuz bəylerini doğma yurdlarını qorumaq naminə hər cür fədakarlığa hazır igidlərdir. Oğuz igidləri Vətən, xalq, el yolunda öz canları düşünmədən fəda edən, öz şəxsi mənafeyini cəmiyyətin mənafeyinə hər an qurban verməyə hazır qəhrəmanlardır. Onların arasında məqsəd birliliyi, ümumi mənafət uğrunda düşməne qarşı birgə mübarizə ruhu hakimdir. Dastanlarda, eyni zamanda, xəyanət, həsed, qorxaqlıq, fərəqlik və s. kimi menfi sıfətlər kəskin təncid olunur.

Eposda oğuz bəyleri ilə mübarizə aparan düşmən qəbilələri de təsvir edilir. Dastanlarda oğuzların düşməne hücumları yalnız tecavüzkarlardan intiqam almaq məq-

da təsvir edilən mərd, əyilməz qadınlardan Qazan xanın qadını Burla xatun igidlikdə ərindən geri qalmır, döyük meydanında hünər göstərir. Başqa qadın obrazları da (Banucciçək, Selcan xatun və b.) namusu, tədbiri, təmkinli, ağılli və dözümlüdürlər.

"Kitabi-Dədə Qorqud" dastanlarının Azərbaycan xalqının ictimai-siyasi və mədəni həyatında mühüm rolunu nəzərə alan Ulu Önder Heydər Əliyev dastanlarının dünya məqyasında təbliği, eks etdirdiyi vətənpərvərlik ideyalarının genişləndirilməsi üçün "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanlarının 1300 illiyi haqqında 20 aprel 1997-ci ildə fərman imzalamışdır. 2018-ci il noyabrın 28-de "Dədə Qorqud"ı: Dastan mədəniyyəti, xalq nağılları və musiqisi" coxmilletli mədəniyyət nümunəsi kimi YUNESKO-nun Qeyri-Maddi İrs üzrə Repräsentativ siyahısına daxil edilmişdir.

Koroğlu Azərbaycan xalqının qəhrəmanıdır

Dilimizin, ədəbiyyatımızın, tariximizin, ümumən mədəniyyətinin ən nadir incilərindən, şah abidəmiz "Kitabi-Dədə Qorqud"dan sonra yaranan ikinci böyük qəhrəmanlıq eposu "Koroğlu"dur. Dastanda xalqın həyatı ilə bağlı tarixi hadisələrdən, onun haqq-ədalət və azadlıq uğrunda apardığı mübarizədən bəhs edilir. XVI əsrin sonu - XVII əsrin əvvəllerində Azərbaycanda baş verən ictimai-siyasi hadisələr, Səfəvilər dövləti və Osmanlı imperiyası arasında mühəharibələr Azərbaycan xalqının

Tankçı olmaq hər birimiz üçün böyük şərəfdir

Hərb sahəsində yüksək bilik və bacarığı, həmçinin misilsiz Vətən sevgisi ilə fərqlənməyi bacarmış oğullarımızı olmuşdur ki, gənc nəsil onları özlərinə nümunə bilir, peşə seçərkən də məhz onlardan iħhamlanırlar. Vətənin mənafeyini, suverenliyini, bir sözlə, onun varlığını hər şəydən üstün tutan hemvətənlərimizin hər birinin həyat yolu hamıمية üçün örnəkdir. Məhz iğid oğullarımızın ruhundan qidalanan gənclərimiz milli mənlik şüurunun alılıyini və vətənpərvərlik hissinin müqəddəsləyini Vətənin dar gündənə öz əməli ilə təsdiq etməyi bacarıblar. Vətənə məhəbbət, xalqa xidmət, o cümlədən milli adət-ənənələrinə sədaqət ruhunda böyükən gənclərimiz sadalanan vəzifələrin alılıyını məhz hərb sahəsində daha dərinən anlayırlar. Bu gün ordu sıralarımızda Səməd bəy Mehmandarov, Əlağa Şıxlinski, Həzi Aslanov, Mehdi

briqadası ilə düşmənə ağır zərbələr endirməyi bacardı və bu döyüşlərdə qarşı tərəfin xeyli canlı qüvvəsi və texnikası sıradan çıxarıldı. Kotelnikovo yaxınlığında gedən döyüşlərdə göstərdiyi misilsiz şücaətə görə podpolkovnik (podpolkovnik-leytenant) Həzi Aslanov "Sovet İttifaqı Qəhrəmanı" adına layiq görüldü. Zirehli Tank Qoşunları Akademiyasını müvəffəqiyətə bitirdikdən sonra yenidən cəbhəyə qayidian qəhrəman tankımız komandırı olduğu briqada ilə birlikdə Belarusiya, Pribaltika, Vilnüs, Yelqava cəbhələrində düşmənə sarsıcı zərbələr vurdu. 1944-cü ildə tank qoşunları qvardiya general-majoru Həzi Aslanov ırsının layıqli davamçısı kimi tankçı ixtisasının incəliklərinə yiyələnən zabitimiz Amid Rəbbil oğlu Heydərov 1988-ci il mayın 20-də Lətik şəhərində anadan olub. 2016-ci ildə Aprel döyüşləri zamanı Lətətəpə yüksəkliyi uğrunda düşmənə sarsıcı zərbələr vuraraq, işğaldə olan torpaqlarımızın azad olunmasına şücaət göstərib. 44 günlük Vətən məhərabəsi zamanı məhz Lətətəpə istiqamətində irəliləyən qəhrəman tankımız Cəbrayılin bir neçə kəndinin işğaldan azad edilməsində iştirak edib, düşmənə xeyli itki verməyi bacarıb. Qarşıya qoyulan tapşırıqları cəsərətə yerinə yetirən komandır Amid Heydərov Cəbrayılin azad olunması zamanı şəhadət yüksəlib. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə ölümündən sonra "Vətən Məhərabəsi Qəhrəmanı" adına, "Vətən uğrunda" və "Cəbrayılin azad olunmasına görə" medallarına layiq görülüb.

Zabit Kənan Rzayev şəxsi həyətə general-major Həzi Aslanovla bağlı ətraflı məlumat verdi. "Hər birimə məlumdur ki, Həzi Aslanov 1910-cu il yanvarın 22-də Lənkəran şəhərində anadan olub. İbtidai təhsili də Lənkəran şəhər 1 sayılı orta məktəbdə alıb. İlk hərbi təhsilini Zaqafqaziya Hərbi Hazırkı Məktəbinde alıb, daha sonra Leningradda təhsili ni davam etdirib. 1931-ci ildən ordu sıralarında zabit olaraq xidmətə başlayan qəhrəman soydaşımız Həzi Aslanov 1941-ci il Böyük Vətən məhərabəsinin ilk günlərdən döyüşlərin iştirakçısı olub", - zabit Kənan Rzayev fikirini tamamladı və kiçik çavuş Kamran Yolçuyevə üzünü tutaraq, qəhrəman Həzi Aslanovun keçidiyi döyüş yolu ilə bağlı bildiklərini danışmağı xahiş etdi.

Hüseynzadə, Albert Aqarunov, Mübariz İbrahimov, Polad Həşimov, Zaur Nudirəliyev, Anar Əliyev, Amid Heydərov və adını sadalamadığımız minlərlə qəhrəman oğulun hərbi yolu özü üçün müqayisələnən nümunə bilən Vətənimizin mərd övladı xidmət edir.

"N" hərbi hissəsində tankçılarımız öz komandirlərinin rəhbərliyi altında burada yerləşən və iki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görülmüş ikinci Dünya məhərabəsində tank qoşunları qvardiya general-majoru Həzi Aslanovun büstünü ziyarət edirdilər. Zabit Kənan Rzayev şəxsi həyətə general-major Həzi Aslanovla bağlı ətraflı məlumat verdi. "Hər birimə məlumdur ki, Həzi Aslanov 1910-cu il yanvarın 22-də Lənkəran şəhərində anadan olub. İbtidai təhsili də Lənkəran şəhər 1 sayılı orta məktəbdə alıb. İlk hərbi təhsilini Zaqafqaziya Hərbi Hazırkı Məktəbinde alıb, daha sonra Leningradda təhsili ni davam etdirib. 1931-ci ildən ordu sıralarında zabit olaraq xidmətə başlayan qəhrəman soydaşımız Həzi Aslanov 1941-ci il Böyük Vətən məhərabəsinin ilk günlərdən döyüşlərin iştirakçısı olub", - zabit Kənan Rzayev fikirini tamamladı və kiçik çavuş Kamran Yolçuyevə üzünü tutaraq, qəhrəman Həzi Aslanovun keçidiyi döyüş yolu ilə bağlı bildiklərini danışmağı xahiş etdi.

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu kiçik çavuş Kamran Yolçuyev tank qoşunları qvardiya general-majoru Həzi Aslanovun Böyük Vətən məhərabəsi zamanı göstərdiyi şücaətlərdən bəhs edərək bildirdi: "Tank alayı komandırı Həzi Aslanov 1941-ci ildə alman zirehli qoşunları ilə qeyri-bərabər döyüşdə düşməni geri oturtmağı bacardı. Donbas ətrafinda dəfələrlə düşmənin şiddetli hücumlarının qarşısını almağı bacaran təcrübəli komandır Xarkov və Stalinqrad ətrafında gedən döyüşlərdə də rəhbərlik etdiyi tank

hərbi qulluqçusu Yasər Allahverdiyev davam etdi. "Stalingraddan Baltık sahilərinə qədər misilsiz şücaət göstərmiş, öz qəhrəmanlığı ilə bizlərə və gələcək nesillərə irs qoymuş Həzi Aslanov 1945-ci il yanvarın 24-də Latviyanın Liepāya rayonunda alman faşistləri ilə döyüşdə qəhrəmancasına həlak olmuşdu. General-major Həzi Aslanovun adı ikinci dəfə yüksək ada (Sovet İttifaqı Qəhrəmanı) təqdim olunsa da, o zamankı SSRİ hərbi rəhbərliyindəki erməni generalı Bagramyan bu işə mane olub və Həzi Aslanov bu ada 47 il sonra layiq görürlüb. İki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görülmüş, tank qoşunları qvardiya general-majoru Həzi Aslanovun qəbri və abidəsi Bakıda Şəhidlər xiyabanındadır".

Elmin Budagov qəhrəman tankçılarımızdan Birinci Qarabağ məhərabəsi iştirakçısı Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Albert Aqarunovun Həzi Aslanov yoluñun layıqli davamçısı olduğunu bildirdi: "Milli Qəhrəman Albert Aqarunovun timsalında Azərbaycan Ordusunun bütün qəhrəman tankçılarının keçidiyi hərb yolu hər bir gənc üçün misilsiz örnekdir və onların xatirəsi qədirbilən xalqımızın üzəyində əbədi yaşayacaqdır. Albert 1969-cu il aprelin 25-də Bakının Əmircan qəsəbəsində yəhudü ailəsində anadan olub. Albert Aqarunov 1992-ci ilin aprel-may aylarında Şuşa uğrunda gedən döyüşlərdə düşmənə xeyli sayda itki verməyi bacarmışdı. Onun Şuşada vurdugu düşmənə məxsus 442 nömrəli tank ermənilər tərəfindən uzun illər Xankəndi-Şuşa yolunun üstündə "simvol" olaraq saxlanılmışdı. Lakin indi mənfur düşmənin tankı Hərbi Qənimətlər Parkında, qəhrəman Aqarunovun idarə etdiyi 533 nömrəli tank isə Həzi Aslanovun 17 nömrəli tankı ilə birlikdə Azərbaycan Hərbi Tarixi Muzeyinin açıq sə-

ma altındakı ekspozisiyasında yanaşı dayanıb. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fermanı ilə Albert Aqarunovic Aqarunov ölümündən sonra Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı yüksək fəxri adına layiq görülmüşdü. Milli Qəhrəmanımız Bakıda Şəhidlər xiyabanında dəfn olunub".

Sonuncu müsahibimiz müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu əsgər Ağəli Fərəcov əgər növbəsində ikinci Qarabağ məhərabəsi şəhidi Vətən Məhərabəsi Qəhrəmanı Əmid Heydərovu xatırladı. "İki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, tank qoşunları qvardiya general-majoru Həzi Aslanov ırsının layıqli davamçısı kimi tankçı ixtisasının incəliklərinə yiyələnən zabitimiz Əmid Rəbbil oğlu Heydərov 1988-ci il mayın 20-də Lətik şəhərində anadan olub. 2016-ci ildə Aprel döyüşləri zamanı Lətətəpə yüksəkliyi uğrunda düşmənə sarsıcı zərbələr vuraraq, işğaldə olan torpaqlarımızın azad olunmasına şücaət göstərib. 44 günlük Vətən məhərabəsi zamanı məhz Lətətəpə istiqamətində irəliləyən qəhrəman tankımız Cəbrayılin bir neçə kəndinin işğaldan azad edilməsində iştirak edib, düşmənə xeyli itki verməyi bacarıb. Qarşıya qoyulan tapşırıqları cəsərətə yerinə yetirən komandır Əmid Heydərov Cəbrayılin azad olunması zamanı şəhadət yüksəlib. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə ölümündən sonra "Vətən Məhərabəsi Qəhrəmanı" adına, "Vətən uğrunda" və "Cəbrayılin azad olunmasına görə" medallarına layiq görülüb.

Zabit Kənan Rzayev dövlətimizin və xalqımızın qəhrəman oğullarına verdiyi yüksək dəyəri çıxışında belə ifadə etdi: "Vətənimizin yetişdirdiyi qəhrəman oğullarımızın yüksək ehitiyata layıqdırlar, qədirbilən xalqımız onların hər birinin xatirəsinə daim qurrur hissi ilə yad edir. Dövlətimiz və millətimiz onların adını əbədiləşdirmek üçün böyük işlər həyata keçirir. Onların anım mərasimləri yüksək səviyyədə təşkil olunur, adları məktəblərə, küçələrə verilməklə ölçümüzləşdirilir. Görülən işlər dövlətimizin öz qəhrəmanına ehtiramıdır, verdiyi dəyərdir. Qəhrəman oğullarımızın hər biri bizim başımızın tacıdır. Keçirilən silsilə tədbirlər ordumuzda da yüksək səviyyədə təşkil olunur. Şəhidlərimizin, qəhrəmanlarımıızın şərifinə keçirilən tədbirlər, mərasimlər gənc əsgərlərimizin döyüş ruhuna və vətənpərvərlik hissine müsbət təsir edən amillərdir".

Tankçıların vətənpərvərlik hissini bu qədər yüksək olması, ixtisaslarına bu qədər bağlılıqları, seçdiyi peşənin qəhrəmanlarını bu qədər ya-xından tanımları tutduğu peşəye sevgisinin, vətənpərvərliyin bariz nümunəsidir. Onların hər birinin sonda "Tankçı olmaq şərəfdür" sözünü hamiliqlə səsləndirməsi tankçılarımızın Vətən və peşə sevgisinin mahiyətini dərindən dərk etdiyinin göstəricisi oldu. Bu günümüze qədər Vətən torpağının bütövlüyü, dövlətimizin müstəqilliyi uğrunda minlərlə övladımız öz canını fəda etmişdir, şəhidlik zirvəsinə ucalmışdır. Məhz həmin övladların adını yaşatmaq və onları gələcək nəsillərə layiqince tanıtmaq üçün hər birimiz əlimizdən geləni etməye borcluyuq. Çunki biz bu gün məhz onların fədakarlığı, qəhrəmanlığı sayəsində firavan həyatımızı davam etdiririk. İgid tankçılarımıza gələcək xidməti və gündəlik fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb, şəxsi heyətənə xoş təəssüratlarla ayrılrıq.

Kapitan
Fuad CƏFƏROV,
foto
çavuş
Namiq PƏNAHOVUNDUR
"Azərbaycan Ordusu"

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

İlk coxməqsədli "Gökbey" helikopterləri Türkiyə Jandarma Komandanlığına təhvil veriləcək

Türkiyə Jandarma Qüvvələrinin komandanlığı tezliklə ölkədə istehsal edilmiş üç ədəd coxməqsədli "T625 Gökbey" helikopterini əldə edəcək.

Türkiyədə coxməqsədli helikopterin hazırlanması programı 2013-cü ildən bəri TUSAŞ şirkəti tərəfindən həyata keçirilir. "Gökbey" prototipin ilk uçuşu 2018-ci ildə yerinə yetirilib. Müxtəlif relyef və hava şəraitinə gecə-gündüz cavab verme xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla, Ankara əyalətindəki TUSAŞ poligonunda rotor qanadlı qurğunun sınaqları davam edir.

Tərtibatçılar, sanitariya, yük daşınması və axtarış əməliyyatları üçün nəzərdə tutulan helikopterlər də daxil olmaqla, TUSAŞ helikopterlərinin müxtəlif dizayndakı versiyalarını işləyib hazırlamağı planlaşdırırlar.

Türkiyə Mülki Aviasiya idarəsində sertifikasiatlaşdırma prosesi başa çatıqdan sonra helikopter müştərilər üçün elçatan olacaq və tədarükün ilk ünvani Türkiyə Jandarma Komandanlığı olacaq.

ABŞ və müttəfiqləri husilərin 15 pilotsuz təyyarəsini vurub

Birləşmiş Ştatlar və koalisiya qüvvələri şənbə günü Qırmızı dəniz və Ədən körfəzində husilerin genişmiy়aslı hücumunu dəf edərək, 15 pilotsuz təyyarəni vurublar.

Bu barədə ABŞ Mərkəzi Komandanlığının (CENTCOM) məlumatlarında deyilir.

"Yəməndə fəaliyyət göstərən husi əşyanıcıları yerli vaxtla saat 04:00-06:30-da Qırmızı dəniz və Ədən körfəzində pilotlərə uçuş aparatları vasitəsilə genişmiy়aslı hücum həyata keçirdilər. CENTCOM və koalisisiya qüvvələri "bölgədəki ticaret gəmilərinə və koalisianın hərbi dəniz qüvvələrinə təhlükə yaradan PUA-ları məhv ediblər", - deyə məlumatda bildirilir.

Hücumun dəf edilməsində ABŞ və koalisianın hərbi gəmi və təyyarələri iştirak edib.

Qeyd edək ki, Fələstin-İsrail münaqişəsinin siddətlənməsindən sonra Yəmən husi əşyanıcıları yəhudü dövlətinin ərazisində hücumlar həyata keçirəcəklərini və QeZZa zolağında hərbi əməliyyat dayandırılana qədər İsrailə əlaqəli gəmilərin Qırmızı dəniz və Bab el-Məndəb boğazı sularından keçməsinə icazə verməyəcəklərini bildiriblər. ABŞ buna cavab olaraq, gəmilərin naviqasiya təhlükəsizliyini təmin etmək üçün Qırmızı dənizde "Prosperity Guardian" (Rifah Mühafizə Əməliyyəti) əməliyyatına başlayıb. Bu əməliyyata qoşulanlar arasında Bəhreyn, Böyük Britaniya, Danimarka, İspaniya, İtaliya, Kanada, Niderland, Norveç, Seyşel adaları və Fransa yer alıb.

Polşa NATO qoşunları üçün böyük bir mərkəz tikmək istəyir

Polşada NATO qüvvələrinin şərqi cinahına köçürülməsi üçün irimiqyaslı nəqliyyat qoşşağıının bir hissəsi kimi hava limanı tikmek lazmırdır.

Bunu Polşa Prezidenti Andrey Duda deyib. "Polşanın təhlükəsizliyinə əsaslanaraq, bizi çoxlu sayıda hərbi təyyarəni qəbul edə biləcək hava limanına ehtiyacımız var", - deyə dövlət başçısı bildirib.

Onun sözlərinə görə, bu layihə Mərkəzi Rabitə Limanı vasitəsilə həyata keçirilməlidir. Hava limanının tikintisine bir neçə il vaxt ayıracı gözlənilir.

Bundan əvvəl Polşa Seymi yekdilikle Avropa Adı Silahlı Qüvvələr haqqında Müqavilənin fəaliyyətinin dayandırılması haqqında qanun qəbul edib.

AZERTAC-in materialları əsasında

Şəhidlərin xatirəsinə həsr olunan anim mərasimləri keçirilib

Torpaqlarımızın işğaldan azad olunması uğrunda Şəhidlik zirvəsinə ucalan Vətən müharibəsi şəhidləri Həsənağa Abdullazadə ve Zəmin Abbasovun xatirəsinə həsr edilən anim mərasimləri keçirilib.

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəber verir ki, anim mərasimləri çərçivəsində hərbi qulluqçular şəhidlərin məzarlarını ziyarət edib, yaxınları ilə görüşərək, onları qayğıları ilə maraqlanıblar.

Mərasimdə Müdafıə Nazirliyinin və ictimaiyyətin nümayəndələri, şəhidlərin ailə üzvləri və yaxınları, döyüş yoldaşları, Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin əməkdaşları, eləcə de digər qonaqlar iştirak ediblər.

Əvvəlcə Ulu Öndər Heydər Əliyevin və ölkəmizin müstəqilliyi, suverenliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunub. Azərbaycan Respublikasının Dövlət

Himni səsləndirilib.

Tədbirlərdə çıxış edənlər Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhberliyi ilə Azərbaycan Ordusunun Vətən müharibəsində qazandığı tarixi qələbədən, eləcə də digər uğurlu dö-

yüş əməliyyatlarında igid oğullarımızın göstərdikləri qəhrəmanlıq və şücaət nümunələrindən danışıblar.

Sonra şəhidlərin həyat və döyüş yolundan bəhs edən videoçarxlar nümayiş olunub.

Şəhidlərin ailə üzvləri və yaxınları onlara göstərilən diqqət və qayğıya, eləcə də şəhidlərimizin xatirəsinin uca tutulduğuna görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə və Müdafıə Nazirliyinin rəhbərliyinə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Sonda Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin solistlərinin ifasında vətənpərvərliyi tərənnüm edən mahnilar səsləndirilib.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin nümayəndələri hərbi qulluqçularla görüşüb

Azərbaycan Respublikası Müdafıə Nazirliyi ilə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi arasında imzalanan 2024-cü il üçün birgə tədbirlər planına əsasən, komitənin nümayəndələri hərbi qulluqçularla görüşüb, onlarla maarifləndirici səhəbtər aparıblar.

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəber verir ki, əvvəlcə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin, Azərbaycanın suverenliyi, müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhidlik zirvəsinə ucalanların əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükütlə yad edilib.

Görüşlərdə genclərin hərbi vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə olunmasında islam dininin rolundan, millimənəvi dəyərlərimizin qorunmasına dövlətimiz tərəfindən görülen tədbirlərdən, o cümlədən ölkəmizdə keçirilən "Müxtəlifliyin qorunması: 2024-cü ildə İslamofobiya ilə mübarizə" mövzusunda beynəlxalq konfransın əhəmiyyəti və orada səsləndirilən fikirlərdən danışılıb, bu istiqamətdə aparılan mərafət mərkəzində tədbirlərinin vəcibliyi diqqətə çatdırılıb.

Sonda hərbi qulluqçuları maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Azərbaycan Ordusunda keçirilən ağacəkmə aksiyaları davam edir

Razlığın bərpasına kömək etmək, atmosferi oksigenlə zənginləşdirmək məqsədi ilə keçirilən aksiyalar çərçivəsində müxtəlif bölgələrdə yerləşən hərbi hissələrin ərazilərində müxtəlif növ ağaclar və gül kolları əkilib.

Azərbaycan Ordusunda 2024-cü ilin "Yaşıl dünya namına həmrəylik ili" elan edilməsi ilə əlaqədar keçirilən tədbirlər planına əsasən, genişməqyaslı yaşıllaşdırma işlərinin aparılması və ağacəkmə aksiyaları davam etdiriləcəkdir.

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəber verir ki, təbətin qorunmasına töhfə vermək, ətraf mühiti sağlamlaşdırmaq, yaşıllıqları artırmaq, ekoloji ta-

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəber verir ki, təbətin qorunmasına töhfə vermək, ətraf mühiti sağlamlaşdırmaq, yaşıllıqları artırmaq, ekoloji ta-

İdman

Daha bir Azərbaycan boksçusu lisenziya turnirində erməni boksçunu məğlub edib

Azərbaycan boksçusu Sərxan Əliyev İtaliyanın Busto Arsizio şəhərində keçirilən I Dünya Olimpiya Təsnifat Turnirində 3-cü döyüşünü keçirib.

71 kilogram çəkidi qüvvəsini sınayan dünya çempionatının mükafatçısı 1/8 finalda ermənistənli Qurgen Madoyanı sınağa çəkib.

Döyüş S.Əliyevin qələbəsi ilə yekunlaşıb. Bokscumuz 3:2 (28:29, 28:29, 29:28, 30:27) hesabı ilə qalib gelərək adını 1/4 finala yazdırıb.

Qeyd edək ki, bundan əvvəl ikiqat Avropa çempionumuz Nicat Hüseynov (51 kq) ermənistənli Rudolf Qarboyanla döyüşüb. Hər 3 raundu xeyriye bitirən N.Hüseynov 5:0 (30:26, 29:27, 30:26, 30:26) hesabı ilə qalib gəlib. N.Hüseynov Qarboyanı ardıcıl ikinci dəfə məğlub edib. O, öten ilin noyabrında U-22-lərin Avropa çempionatının finalında da erməni boksçuya qalib gəlmışdı.

Azərbaycan gimnastları Polşada altı medal qazanıblar

Azərbaycan gimnastları Polşanın Krakov şəhərində keçirilən batut gimnastikası və tamblinq üzrə 11-ci Vavel turnirində altı medal qazanıblar.

Milli komandanın heyətində tamblinq növü üzrə Adil Hacızadə və Aleksey Karataşov qızıl, Mixail Malkin və Xətai Hümbətov gümüş, Bilal Qurbanov isə üçüncü mükafata yiyələnib. Batut gimnastikasında isə Fərhad Veliyev fəxri kürsünün ən yüksək pilləsinə qalxbı.

Azərbaycan güləşçisi Türkiyədə gümüş medal qazanıb

Azərbaycanın sərbəst güləşçisi Musa Ağayev Antalyada keçirilən "Yaşar Doğu & Vehbi Emre" turnirində uğurla çıxış edib.

65 kilogram çəki dərəcəsində mübarizə aparan idmançı gümüş medal sahib olub.

Yığmanın digər üzvləri - Zirəddin Bayramov, Murad Haqverdiyev (hər ikisi 65 kilogram), Cəbrayıl Qadıjiyev, Murad Yevloyev (hər ikisi 74 kilogram) və Qadıjmurad Məqəmedsəidov (97 kilogram) isə mükafatçılar siyahısına düşə bilməyiblər.

Azərbaycan cüdoçusu Quran-Pri turnirində gümüş medal qazanıb

Azərbaycan cüdoçusu Rəşid Məmmədəliyev Avstriyanın Linz şəhərində keçirilən Quran-Pri turnirində gümüş medal qazanıb.

73 kilogram çəki dərəcəsində çıxış edən idmançı finalda Moldova təmsilçisi Adil Osmanova məğlub olub.

AZƏRTAC-in materialları əsasında

Gizirlər Cəfərov Elşad Eldar oğluna məxsus AD № 0028217 nömrəli və Əliyev Maarif Əli oğluna məxsus SQ № 0022143 nömrəli şəxsi vəsiqə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçuları çavuş Bəylərov Anar İbad oğluna məxsus AD № 0033605 nömrəli, çavuş Həsənov Abdulla Adıgozəl oğluna məxsus AD № 0041223 nömrəli, kiçik çavuş Yunusov Amil Şahlar oğluna məxsus AD № 0030027 nömrəli və əsgər Məmmədov İlyas Məmməd oğluna məxsus AD № 0061748 nömrəli şəxsi vəsiqə itdiyi üçün etibarsız sayılır.